

HYGIËNE MEMORY spel

Dit spel is gemaakt door AMR Zorgnetwerk Noord
Nederland en GGD Fryslân.
Speciale dank aan Patrick, bewoner van Maeykehiem in
Sint Nicolaasga.

juni 2024

Speluitleg

Het hygiëne memory spel is voor alle leeftijden. De begeleider kan inschatten of een cliënt actief mee kan spelen of gezellig aanwezig is bij het spelen van het spel aan tafel en de gesprekken mee kan luisteren.

Hygiëne onderwerpen

Er zijn 24 onderwerpen die met hygiëne te maken hebben, zoals handen wassen/ huisdieren/ stofzuigen. Uit die 24 onderwerpen kan een selectie gemaakt worden door bijvoorbeeld 8 onderwerpen (dus 16 kaartjes) uit te zoeken en op tafel te leggen.

Op ieder kaartje staat een nummer, dit nummer refereert naar het onderwerp. In de handleiding staat bij elk nummer uitleg over het onderwerp, zodat die informatie met de deelnemers gedeeld kan worden.

Hoe gaat het in zijn werk?

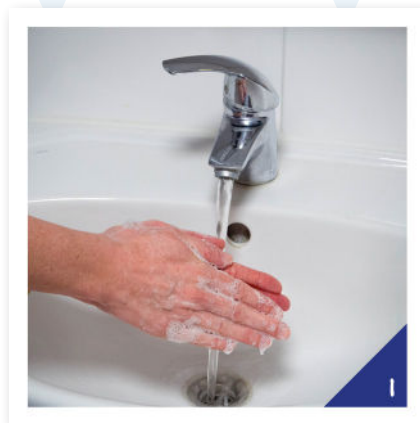
Iedere deelnemer draait 2 plaatjes om. Zijn het dezelfde plaatjes? Dan heeft die deelnemer een punt en bewaart die 2 kaartjes!

De spelbegeleider kijkt in de handleiding bij het nummer die op de plaatjes staat. De informatie die daar staat, biedt gespreksstof over het onderwerp die besproken wordt aan tafel.

Cliënt Patrick draait bijvoorbeeld 2 keer het plaatje met handen wassen en nr. 1 in de hoek.

Begeleidster Cilia zoekt nr.1 op in de handleiding en vraagt aan de groep deelnemers op welke momenten zij de handen wassen. En hoe doen zij dat? Kunnen we dat op deze locatie ook goed uitvoeren?

Zo ontstaat er een gesprek aan tafel over handen wassen tussen bewoners en begeleiders!

Handen wassen

Handen wassen met vloeibare zeep en stromend water.

Toelichting

Voor het eten, na toiletgang, bij zichtbaar vuile/
plakkerige handen.

Laat je cliënten ook hun handen op deze momenten
wassen?

En hoe droog je de handen na de tijd? Wat is qua hygiëne
het beste denk je? Met papieren handdoekjes of met een
stoffen handdoek?

Toelichting

Een papieren handdoekje is het meest hygiënisch omdat
je die na de tijd weer weggooit. Een stoffen handdoek
wordt ook weer door een ander gebruikt, dat kan vies
worden waarmee een ander weer besmet wordt.

2

Handen desinfecteren

Handen desinfecteren met handdesinfectans.
Wanneer doen we dat eigenlijk?

Toelichting

Handdesinfectie wordt alleen in de zorg geadviseerd.
In de zorg moet je als zorgverlener vaak handhygiëne toepassen, namelijk:

- vóór fysiek cliëntcontact
- vóór een schone of aseptische procedure
- na (mogelijk) contact met lichaamsmaterialen en -vloeistoffen
- na fysiek cliëntcontact
- na fysiek contact met de omgeving van de cliënt

Als je op al deze momenten je handen wast, is dat slecht voor je huid. Daarom is er handdesinfectie; dat is sneller en er zit een stofje in wat je handen verzorgt.

Als begeleider zonder zorghandelingen is handen wassen voldoende!

Handschoenen aan

Wanneer draag je handschoenen?

Toelichting

Bij kans op contact met lichaamsvloeistoffen, zoals hulp bij toiletgang, opruimen van braaksel/poep, iemand helpen bij de ADL.

Maar kan het ook gebruikt worden als men weet dat een persoon, die bepaalde werkzaamheden doet bij het eten klaar maken, niet goed de handen kan/wil wassen. Dat blijft een afweging om dan handschoenen te gebruiken zodat je weet dat er geen viezigheid (bacteriën) op het eten terecht komt voor de medebewoners/werknemers. Maar, in principe is het alleen nodig bij (mogelijk) contact met lichaamsvloeistoffen.

Wat doe je na het uittrekken van handschoenen?

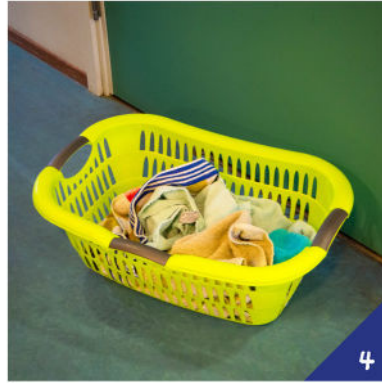
Toelichting

Altijd handen wassen, want bij het uittrekken van de handschoenen besmet je je schone handen met vuiligheid van de handschoenen.

Probeer dat maar eens met z'n allen! Trek handschoenen aan en besmeer ze met (rode) verf (de verf staat voor viezigheid). Trek vervolgens de handschoenen uit en dan zul je zien dat je verf op je handen/polsen krijgt; dus viezigheid!

Daarom altijd handen wassen na het uittrekken van de handschoenen zodat je met schone handen verder gaat.

Als de handschoenen niet zichtbaar vuil zijn kun je ook voor handdesinfectie kiezen (indien er handdesinfectans aanwezig is op locatie).

Wasmand met vuile was

Wat doe je hier mee?

Toelichting

In de wasmachine doen, niet laten liggen want dan begint het te stinken!

Na het aanraken van vuile was, handen wassen!

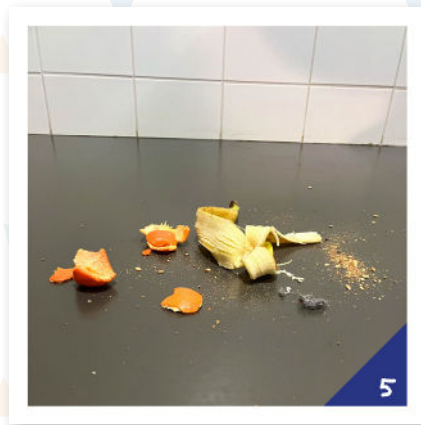
Wie doet bij jullie de was? Gaat dat goed of kan er ook iets beter? Draag je handschoenen bij het doen van de was? Wanneer wel/ wanneer niet?

Toelichting

Je draagt handschoenen als je van een ander persoon de vuile was doet, want daar kunnen lichaamsvloeistoffen in zitten.

Bij je eigen was hoef je geen handschoenen te dragen, maar was je na het doen van deze vuile handeling wel je handen.

Schone was is schoon, dus geen handschoenen of handhygiëne nodig!

Vieze vloer!

Een vuile vloer!

Wat ga je nu doen en waarom? En wie doet dat vaak bij jullie? Vinden jullie dat dit goed gaat?

Toelichting

Rommel opvegen met veger en blik en in de prullenbak gooien. Wat overblijft even opzuigen met de stofzuiger. Blijft er nog iets plakken op de vloer na het stofzuigen? Dan even dweilen!

Vloer reinigen met stofzuiger

Wanneer doe je dit? En wie doet dit?
Gebeurt het hier goed vinden jullie?

Toelichting

Dagelijks moet de vloer gereinigd worden, zodat stof en andere viezigheid niet blijft liggen.

Is het zichtbaar vuil en gaat het niet weg na het stofzuigen? Dan kan er gedweild worden!

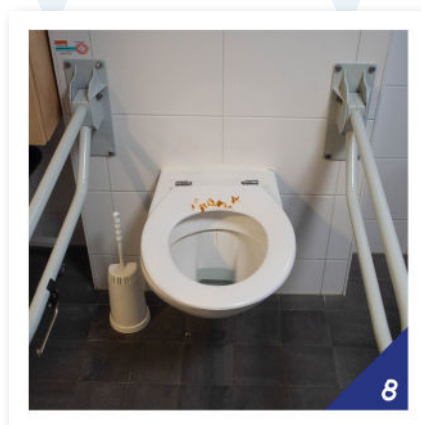
Vloer reinigen met dweil

Hoe vaak dweilen jullie de vloer? Vinden jullie dat dit goed gaat?

Toelichting

Eén keer per week moeten de vloeren nat gereinigd worden.

Wanneer vuil na het stofzuigen nog zichtbaar blijft op de grond, ook dan moet er gedweild worden.

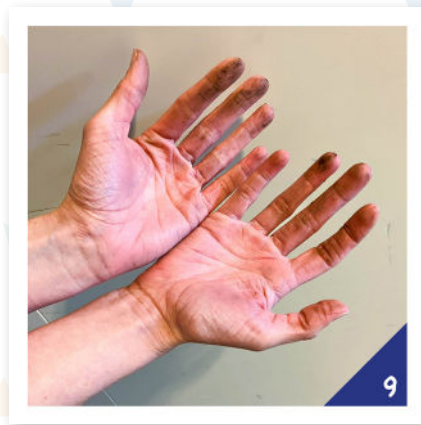

Zichtbare viezigheid

Je ziet dit, wat doe je dan? Komt dit vaak voor?

Toelichting

Schoonmaken! Met een reinigingsdoekje, zodat het weer schoon is voor de volgende bewoner. Is het bevuild met lichaamsvloeistoffen zoals ontlasting of urine, draag dan handschoenen. Bij het uit doen van de handschoenen handhygiëne toe passen.

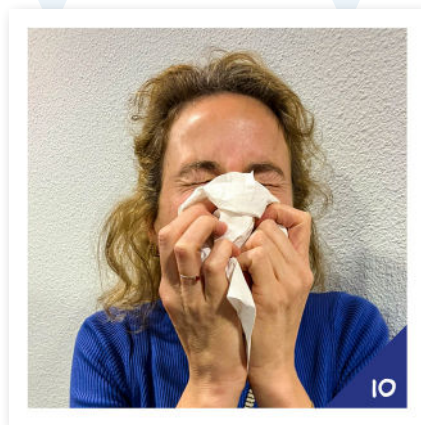

Zichtbaar vuile handen

Viezigheid op je handen, wat doe je dan?

Toelichting

Handen wassen met stromend water en zeep! Zodat je de vuiligheid niet verspreid naar anderen toe. Doen we dat allemaal goed? Of kan het wel eens beter?

Niezen of snuiten

Nies jij ook zo? Moet het op deze manier?

Toelichting

Nee, In de elleboog!

Anders komt het snot uit je neus op je handen terecht, en moet je altijd direct in de buurt zijn van zeep en water om je handen te kunnen wassen. Kun je je handen niet direct wassen, dan raak je met die vieze handen vaak dingen aan, en dat is vies.

Soms komt je snot niet alleen op je handen maar ook op andere mensen terecht! Dat is vies he.

Wie heeft dat wel eens per ongeluk gedaan?

Dus, de elleboog is makkelijker en schoner!

Snuit je wel zo? Zorg dan dat je je papieren zakdoekje makkelijk weg kunt gooien en was daarna je handen!

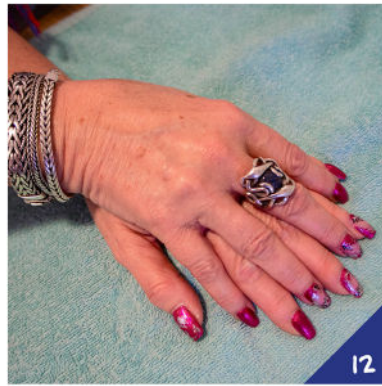
Prullenbak

Hoe wordt jullie prullenbak gebruikt?
En hoe vaak wordt de prullenbak geleegd en gereinigd?
Vind je dat vaak genoeg?

Toelichting

Een voetpedaal heeft de voorkeur, dan houd je je handen vrij en blijft de prullenbak schoon!

De prullenbak moet dagelijks gereinigd en geleegd worden zodat het niet gaat stinken en geen ongedierte aantrekt.

Handen met nagellak hand- en polssieraden

Wie mogen er ringen, polssieraden en nagellak dragen?
Mag dat altijd?

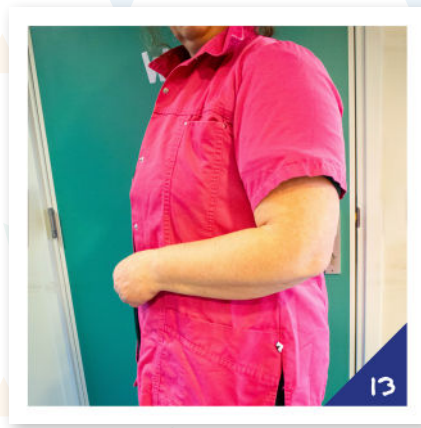
Toelichting

Als er zorghandelingen verricht worden moeten ze af omdat je anders je handen niet goed kan wassen/ desinfecteren bij vuile handen of na het uittrekken van de handschoenen. Dan kunnen er vieze (poep)bacteriën blijven hangen, die je weer kunt overdragen aan andere bewoners. Of zelfs naar je jezelf en je huisgenoten!

Daarom, geen hand- en polssieraden om en nagellak op bij zorghandelingen.

Makkelijker is nog om ze helemaal af te doen tijdens het werk, dan hoeft je er ook niet bij na te denken wanneer er toch sprake is van hulp bij een zorghandeling.

Medewerkers die geen zorghandelingen verrichten mogen hand- en polssieraden dragen. Bewoners uiteraard ook!

Goede persoonlijke hygiëne

Verricht je lichamelijke zorghandelingen bij cliënten?
Houd je dan ook rekening met jouw persoonlijke hygiëne?

Toelichting

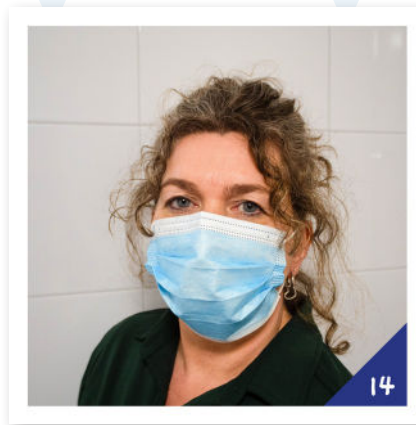
Vrije onderarmen, zodat de handhygiëne goed kan worden toegepast.

Geen hand- en of polssieraden, zodat de handhygiëne goed kan worden toegepast.

Het uniform dat gedragen wordt tijdens zorghandelingen is schoon, dus geen kans op verspreiding via het uniform tijdens zorghandelingen naar andere bewoners.

Draag je geen uniform tijdens zorghandelingen?

Bescherm dan je werkkleding met een halterschortje.

Mondkapje dragen

Vond je dat ook vervelend om te dragen? En vond je het vervelend dat anderen een mondkapje droegen? Waarom deden we dat eigenlijk? En waarom zouden we nu nog een mondkapje dragen?

Toelichting

Een mondkapje draag je als je je zelf wilt beschermen, bijvoorbeeld als je bij iemand komt die een virus heeft wat via de lucht verspreidt. Als je erg ziek van dat virus kunt worden, wil je je zelf beschermen omdat je zelf niet ziek wilt worden!

Sommige mensen kunnen heel ziek worden van een virus of bacterie waar gezonde mensen niet erg ziek van worden. Wanneer iemand al ziek is (transplantatie, kanker), bepaalde medicatie gebruikt of heel vroeg is geboren. Die mensen noemen we kwetsbaar door een verminderde weerstand. Deze mensen willen dit voorkomen en dragen dan zelf een mondneusmasker. Óf, wanneer je zelf verkouden bent en anderen niet ziek wilt maken. Dan draag je een mondkapje, als dat lukt, en bescherm je anderen!

Klaar met eten

Allemaal uitgeeten, en nu?

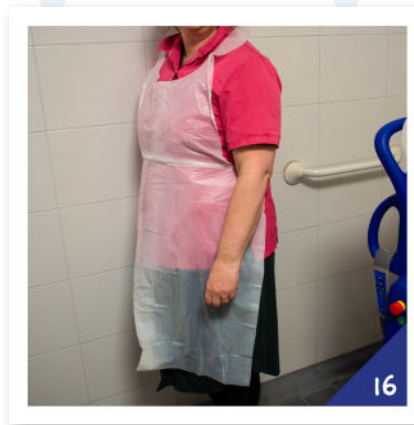
Toelichting

Afruimen! En wat doen we dan allemaal?

Hoe doen jullie dat?

Vuil servies en bestek in de afwasmachine of afwassen.
Tafel reinigen met een nat doekje zodat alle viezigheid weggenomen wordt.

Wassen we ook handen na de tijd? Bij vieze, plakkerige handen moet je je handen wassen. Dus als je zonder bestek hebt gegeten, is dat wel fris! En het ruikt ook nog eens lekker.

Halterschort

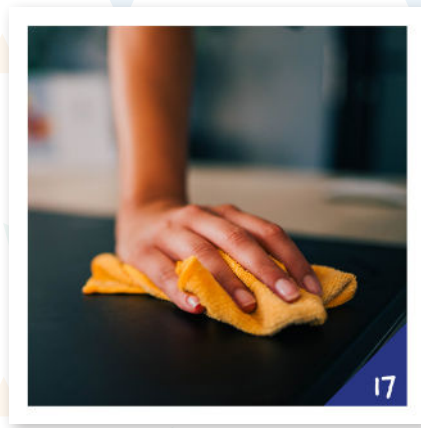
Wanneer en waarom draag je, of draagt jouw begeleider, een halterschort?

Toelichting

Een halterschort beschermt je uniform/kleding, daardoor kun je niet viezigheid op je eigen kleding/uniform krijgen. Bij handelingen waarbij de kans dat dit gebeurt best wel groot is, draag je een halterschort. Bij welke handelingen is dit denk je?

Bij de ADL, hulp bij toiletgang, wanneer iemand ziek is. Dan zal een begeleider dit dragen, om zichzelf te beschermen en daarmee geen bacteriën verspreidt naar andere bewoners.

Zo blijf de kleding schoon en beschermen we elkaar!

Reinigingsdoekje

Met welk doekje maken jullie schoon?

Maak je alles met 1 doekje schoon? En wanneer gooi je het doekje in de was?

Heb je ook een volgorde in het schoonmaken in een ruimte?

Toelichting

Gebruik 1 doekje per ruimte. Gebruik dus niet het keukendoekje om ook in de badkamer schoon te maken. En maak niet eerst het toilet schoon en dan de kraan van de wastafel. Werk van meest schone plaats naar vuile plaats.

Soms wordt het doekje ook in delen gevouwen, zodat je 4 schone kanten op een doekje hebt. Dan kun je met 1 doekje 4 ruimtes/materialen schoon maken. Let er dan wel goed op dat je niet per ongeluk met een vuile kant gaat schoon maken!

Beschimmeld brood

Aii.. Je komt dit tegen, en nu!

Toelichting

Het brood is oud en dan komt er schimmel op. Dat is het teken om brood weg te gooien! Kijk ook even of er geen andere etenswaren beschimmeld zijn. Even het kastje/lade waar het beschimmelde brood lag reinigen is altijd goed om te doen!

Huisdieren

Huisdieren, gezellig! Welke hebben jullie in de woning of in de buurt?

Wat doen jullie na het aaien/verzorgen/eten geven van de huisdieren?

Toelichting

Altijd handen wassen na het contact met dieren of hun omgeving!

Doen jullie dat allemaal?

Vraagteken groen

Welke vraag heb jij zelf over hygiëne?

Vraagteken oranje

Welke vraag heb jij zelf over hygiëne?

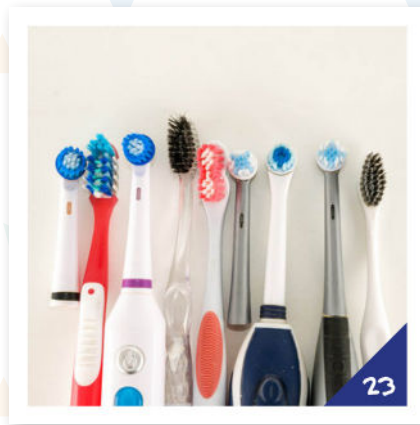
Meerdere cliënten en/of medewerkers ziek

Oh jee, meerdere cliënten en/of medewerkers ziek op de woning!
Wat doen jullie?

Toelichting

Geef door aan jullie leidinggevende dat er sprake is van meerdere zieken op de woning. De zieken kunnen last hebben van bijvoorbeeld diarree, verkoudheid of jeuk! De kans is groot dat er maatregelen getroffen moeten om te voorkomen dat anderen ziek worden. De deskundige infectiepreventie van jullie organisatie kan hierbij helpen.

Hebben jullie geen deskundige infectiepreventie? Bel dan de GGD.

Tandenpoetsen

Wanneer poets jij je tanden?
Heb je een eigen tandenborstel, of deel je die met anderen?

Toelichting

Iedereen moet met eigen tandenborstel de tanden poetsen, dan kun je geen bacteriën van een ander krijgen via de tandenborstel!

Gezamenlijke snoeppot

Eten jullie wel eens uit een gezamenlijke snoeppot? Of koekjespot?

Wanneer zou je dat niet doen?

Toelichting

Wanneer er twee of meer cliënten ziek zijn, is het verstandig om even niet uit dezelfde pot te eten.

De kans dat er bacteriën/virussen verspreid worden via een gezamenlijke snoep- of koekjespot is groot. Dat wil je voorkomen, dus deksel erop en even wegzetten!

Wanneer er geen zieken meer zijn, kun je het weer neer zetten.

